

„Revista de Derecho Agrario y Alimentario”

Pablo Amat Llombart, *Especialidades de los contratos privados como instrumentos para la organización, gestión y actividad en el ámbito de la empresa agraria (Szczegółowe uwarunkowania umów kontraktacji jako instrumentów zarządzania, kierowania i aktywizacji przedsiębiorstw rolnych)*, RDAA 2012, nr 61, s. 15-70.

Rozwój rolnictwa poprzez modernizację przedsiębiorstw rolnych, a co z tym idzie – ewolucję ram prawnych dotyczących zarządzania rolnictwem, stanowi jeden z głównych przedmiotów badań prawa rolnego. Autor w innowacyjny i systematyczny sposób dokonuje przeglądu i analizy głównych rodzajów tzw. umów kontraktacji, przyczyniających się do lepszego niż dotychczas zarządzania i prowadzenia przedsiębiorstw rolnych w Hiszpanii. Zdaniem Autora umowy te stanowią niezbędny instrument prowadzący do ukształtowania aktywnych przedsiębiorstw rolnych, charakteryzujących się m.in. wczesnym podejmowaniem rozwoju własnej działalności gospodarczej. Z jednej strony zawieranie tego typu umów będzie prowadziło do modernizacji rolnictwa, z drugiej zaś – do lepszego zarządzania gospodarstwami w zakresie produkcji, przetwarzania oraz handlu produktami rolnymi.

Pedro Díaz Peralta, *Las competencias de abastos hasta la adhesión a la Unión Europea. Policia de abastos y policia sanitaria (Uprawnienia dotyczące dostaw żywności do momentu przystąpienia do Unii Europejskiej. Polityka dotycząca dostaw żywności i ochrony zdrowia)*, RDAA 2012, nr 61, s. 51-62.

Kwestiom obrotu żywnością i jej dystrybucji w Hiszpanii na przestrzeni wieków nie poświęcono zbyt wielkiej uwagi. Historyczną rolę na tym polu odegrały hiszpańskie miasta i miasteczka, które od najdawniejszych czasów podejmowały próby regulacji obrotu żywnością i innymi podstawowymi dobrami, wykorzystując w tym celu miejscowe budynki magazynowe i spichlerze. Wraz z upływem czasu i rozwojem nowoczesnego prawodawstwa towary handlowe przeznaczone do obrotu żywnościowego musiały spełniać coraz surowsze normy ochrony żywności określane w tzw. miejskiej polityce ochrony zdrowia i żywności. Jak wykazuje Autor, prawdziwy przełom w tej mierze dokonał się wraz z konsolidacją i uformowaniem się scentralizowanego państwa hiszpańskiego, co spowodowało ujednoczenie publicznej regulacji dotyczącej ochrony zdrowia i żywności, a więc wraz z nadejściem XX w. W tym zakresie uchwalono tzw. ogólne normy zdrowej żywności w 1904 r. oraz dekret z 22 grudnia 1908 r. dotyczący tzw. zafałszowanej żywności, co – jak wskazuje Autor – miało charakter pionierski.

Pilar Gil Adrados, *El control del sistema agroalimentario de la Unión Europea (Kontrola systemu rolno-żywnościowego w Unii Europejskiej)*, RDAA 2012, nr 61, s. 63-102.

Implementowanie do hiszpańskiego porządku prawnego podstawowych zasad dotyczących systemu bezpieczeństwa żywności oraz kontroli dystrybucji żywności dokonało się za sprawą tzw. ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia z 2011 r., dostosowującej wymogi unijne do hiszpańskich politycznych i administracyjnych uwarunkowań w zakresie rynku żywnościowego. Autor wykazuje, że konieczność przyspieszenia implementowania prawa unijnego dotyczącego tej dziedziny związana była z kryzysem na niemieckim rynku żywności w 2011 r., spowodowanym odkrytymi licznymi przypadkami bakteryjnego zanieczyszczenia warzyw. W związku z żywioną wymianą handlową dotyczącą owoców i warzyw pomiędzy Niemcami a Hiszpanią niezbędne stało się przyjęcie regulacji związanej z standardami, jakie winny spełniać owoce i warzywa wprowadzane do obrotu na rynek hiszpański.

Esther Muñoz Espada, *El nuevo estatuto jurídico de la coparticipación en la actividad agraria (Nowy status prawny dotyczący współpracy przy działalności rolniczej)*, RDAA 2012, nr 61, s. 103-128.

Autor skupia się na przedstawieniu statusu prawnego osób pomagających prowadzić gospodarstwa rolne – głównie małżonków rolników. Niezbędne jest bowiem

opracowanie nowej regulacji prawnej dotyczącej ochrony małżonków rolników, którzy wraz z rolnikami podjęli pracę w gospodarstwie rolnym, w tym zwłaszcza kobiet. W celu zmiany obecnej sytuacji, która nie chroni w sposób dostateczny praw małżonków rolników, konieczne zdaje się wypracowanie europejskich ram prawnych dotyczących sytuacji tej grupy. Zdaniem Autora legislatorzy hiszpański oraz unijny winni być świadomi potrzeby uregulowania prawnego statusu współpracowników rolników, albowiem stanowi to niezbędny element, wpływający na sytuację materialną wielu ludzi pracujących w sektorze rolnym oraz kluczowy czynnik rozwoju sektora rolnego oraz środowiska wiejskiego. Autor uważa także, że obecny system ochrony współpracowników rolników oferuje niewystarczające instrumenty i nie przyczynia się w sposób znaczący do poprawy sytuacji tej grupy.

María del Mar Muñoz Amor, *El contrato de explotación territorial como instrumento para el reconocimiento de los servicios ambientales de la agricultura (Kontrakt ziemski jako narzędzie kontroli ochrony środowiska w rolnictwie)*, RDAA 2012, nr 61, s. 129-160.

Wprowadzenie w Hiszpanii dekretem królewskim nr 133/2011 tzw. kontraktu ziemskiego związane było z koniecznością pobudzenia aktywności w środowisku rolniczym, które od wielu lat znajdowało się w stagnacji gospodarczej. Zgodnie z unormowaniami wynikającymi z przyjętego dekretu, rolnictwo wino być rozpatrywane i traktowane w kategorii działalności wielofunkcyjnej, pozwalającej na wytworzenie pozytywnych efektów zewnętrznych przyczyniających się w znaczny sposób do poprawy sytuacji gospodarczej, socjalnej oraz do ochrony środowiska naturalnego. Autor sformułował pytanie, czy administracja publiczna oraz prawodawca są świadomi faktu, że ochrona środowiska stanowi inwestycję długofalową, której regulacja winna być spójna z szeroko pojętym rozwojem rolnictwa. Zdaniem Autora zarówno władze hiszpańskie, jak i europejskie dysponują odpowiednimi instrumentami umożliwiającymi rozwój rolnictwa przy jednoczesnym zachowaniu środowiska naturalnego w stanie nieprowadzącym do jego dalszej degradacji.

Opracowanie: KRZYSZTOF RÓŻAŃSKI